

Koulumatka-hanke

Marjukka Aronen 2.10.2018

HANKKEEN TAUSTAA

- Koulumatkojen liikenneturvallisuuskysymykset voidaan jakaa:
  - koululaisten liikkumisen ongelmiin (tiedot, taidot, riskikäyttäytyminen),
  - saattoliikenteen ongelmiin (turha saattoliikenne, saattoliikennejärjestelyt),
  - koululaiskuljetusten ongelmiin (kuljettajien toiminta, oppilaiden toiminta kuljetusjärjestelyt, pysäkkijärjestelyt) ja
  - koulumatkojen ja koulujen piha-alueiden liikenneympäristön ongelmiin.
- Toiminta koulumatkojen turvallisuuden edistämiseksi on harvoin järjestelmällistä, yhdenmukaista, jatkuvaa tai kaikki osapuolet tavoittavaa ja sitouttavaa.
- Haasteena on myös toiminnan integroiminen osaksi kouluyhteisöjen vuosittaista toimintaa.
- Erilaisia aineistoja ja toimintamalleja on olemassa paljon, mutta kokonaisuus jää silti usein pirstaleiseksi.

HANKKEEN VISIO JA TAVOITTEET

Visio

- lasten ja nuorten omin voimin tapahtuva liikkuminen lisääntyy
- lasten ja nuorten liikennetapaturmissa saavutetaan 0-visio
- koulumatkat koetaan turvallisiksi
- koulumatkojen ja koulupäivän ajan viisaita liikkumisvalintoja edistetään säännönmukaisesti (organisoidusti) monen toimijan yhteistyönä

Tavoitteet

- lisätään tietoisuutta eri toimijoiden rooleista ja mahdollisuuksista viisaan koulumatkaliikkumisen edistämisessä
- helpotetaan erilaisten valmiiden liikennekasvatuksen aineistojen ja toimintamallien saatavuutta ja käyttöönottoa
- ideoidaan uusia ”hyvinkääläisiä” tapoja edistää lasten ja nuorten viisaita liikkumisvalintoja koulumatkoilla ja koulupäivän aikana

TARKASTELE UNÄKÖKULMIA

- Lasten ja nuorten liikenne- ja liikkumiskasvatus
- Huoltajien tukeminen liikennekasvatustyössä
- Opettajien ja muun henkilöstön osaamisen ylläpito
- Koulumatkojen liikennejärjestelyiden parantaminen
- **Seuranta**
(kulutavat, tapaturmat, koettu turvallisuus, toiminta)

HANKKEEN TUOTOKSIA

Lopputuotteita

- Koulumatka -nettisivu
- Liikennekasvatuspolku -toimintamalli (1.lk)
- Liikennekirje ekaluokkalaisten huoltajille (osana koulutulokkaan opasta)
- Liikennekirje viidesluokkalaisten huoltajille (jako kouluterveydenhoidon kautta)
- Koulujen pyöräretkiin liittyvä ohjeistus (suositusreitit + opettajaohjeet)
- Koulumatkabarometri (4.lk, 6.lk ja 8 lk.)

Uusia/kehitettäviä toimintamalleja

- Nuorisopalveluiden rooli liikennekasvatuksessa
- Liikenneturvan Fillarilla:n käyttöönotto alakouluissa
- Liikennesuunnittelun roolin vahvistaminen koulujen terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastuksissa

KOULUMATKA -NETTISIVUT

- <https://www.hyvinkaa.fi/koulumatka> (valmistuu lokakuun aikana)
- Nettisivun tarkoituksena koota yhteen paikkaan eri toimijoille, koko kouluyhteisölle, tärkeät aineistot ja toimintamallit ja -vinkit
- Sivustolle kerätään myös laajemmin tietoa viisaasta liikkumisesta ja kestävästä kehityksestä

Opettajille

Huoltajille

Liikkuminen
Hyvinkäällä

Tilastoja

Verkostot

Blogi

Alakoulu

Alakoululaisen
huoltaja

Yläkoulu

Yläkoululaisen
huoltaja

	KEVÄT			KESÄ			SYKSY			TALVI		
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2
Hyvinkään omat toimintamallit												
Jalankulkijan liikennekasvatuspolut (1.lk)												
Fillarinappulakoulu (2.lk)												
Tietoiskut bussilla liikkumiseen (3.lk)												
Omin voimin-kampanja (kaikki lk)												
Koulujen pyöräretket (2.-6.lk)												
Koutsin liikenneinfo (1.lk)												
Koutsin liikenneinfo (5.lk)												
Koutsin liikenneinfo (8.lk)												
Koulumatkabarometri (4., 6., 8.lk)												
Valtakunnalliset kampanjat												
- No Hätä!												
- 112-päivä (11.2.)												
- Pyöräilyviikko (vk 19)												
- Liikenneturvallisuusviikko (vk 37)												
- Fillarimestari (vk 37)												
- Liikkujan viikko (vk 38)												
- Auton vapaapäivä (22.9.)												
- Energiansäästöviikko (vk 41)												
- Heijastinpäivä (1.10.)												
- Koulujen kilometrikisa												
Turvaiateteemat												
Heijastin												
Pyöränvalot												
Pyöräilykypärä												
Turvaistuimet (1.-3.lk)												
Turvavyö												
Toimintatavat liikenteessä												
Jalankulkijan liikennesäännöt												
Pyöräilijän liikennesäännöt												
Turvallinen mopoiilu (yläkoulu)												
Kännykän käyttö liikenteessä												
Liukastumiset												
Lumikatsat ja talvikunnossapito												
Päihteet ja liikenne (yläkoulu)												
Muut aiheet												
Polkupyörien huolto/katsastus												
Koulun pihan säännöt												
Saattoliikenne												
Turvallinen koulureitti												

Koulujen kesälomat

LIIKENNEKASVATUSPOLKU (1.LK)

Tavoite

- Harjoitellaan jalankulkijan sekä bussilla tai autolla matkustavan liikennesääntöjä ja turvallisia toimintatapoja.
- Tutustutaan koulun ympäristön hankaliksi koettuihin paikkoihin ja harjoitellaan niissä kulkemista.
- Kerrataan koulun omia liikennesääntöjä.
- Bonuksena liikunta ja raitis ilma!

Rastit (neljä perusrastia)

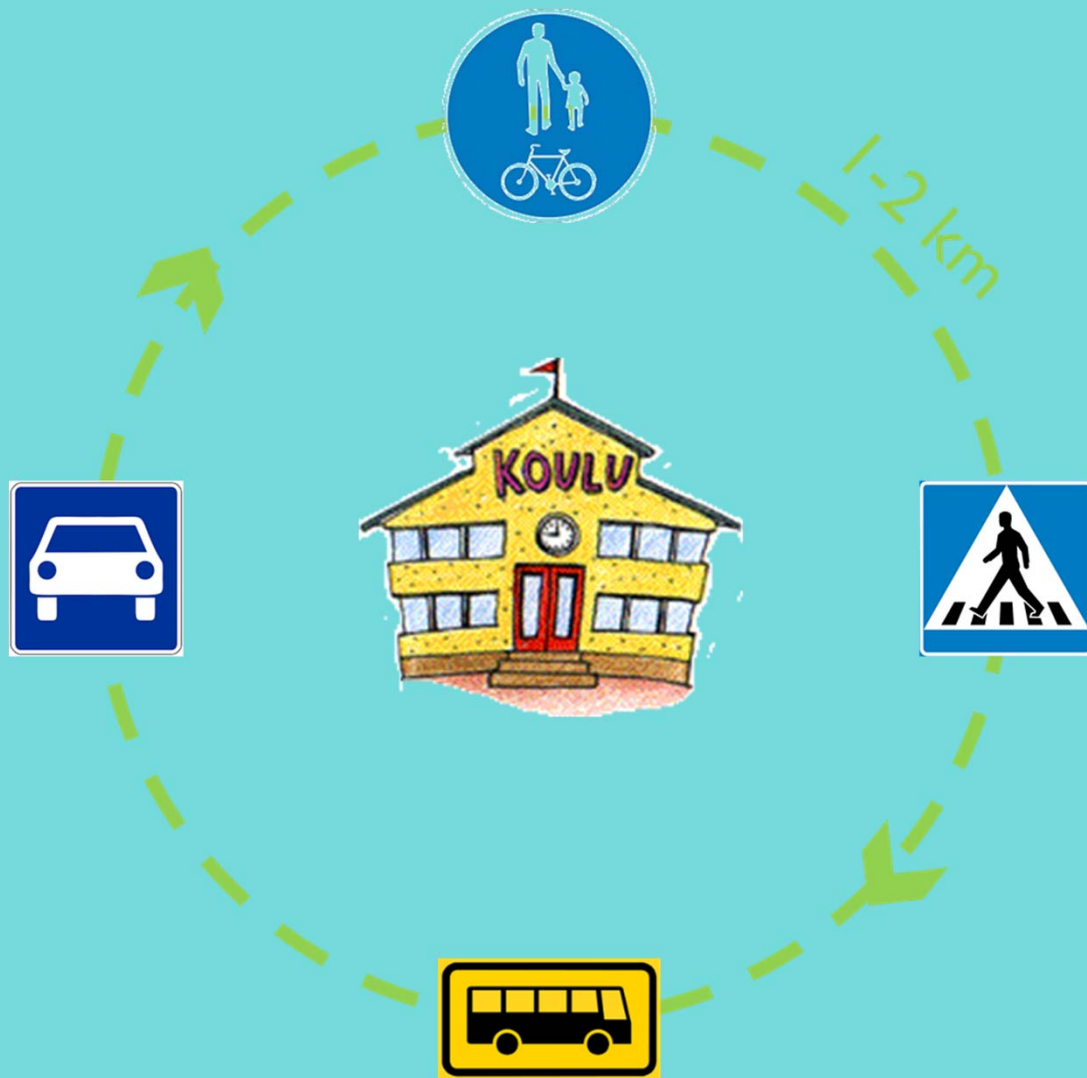
- Jalankulkija ja jalankulkijan paikka
- Turvallinen tienylitys (liikennevalorasti jos sellainen löytyy)
- Turvallisesti bussilla
- Turvallisesti autolla
- Tapauskohtaiset rastit: vaaranpaikat, kiertoliittymä, radan ylitys, alikulkukäytävä jne.

Toteutus

- Opettajille valmis rastimateriaali toimintavinkkeineen
- Koulu ideoi itse rastien paikat koulun lähiympäristöstä
- Toteutetaan syksyisin esim. Liikenneturvallisuusviikolla

LIKENNEKASVATUSPOLKU (1.LK)

Toimintamallia pilotoitiin Puolimatkan ja Anttilan kouluilla 14.9.2018

Hyvinkään koulumatkabarometri 2018

1. Mikä on koulusi? *

Valitse

2. Millä luokalla olet? *

- 4. luokalla
- 6. luokalla
- 8. luokalla

3. Kuinka pitkä on koulumatkasi?

- alle kilometrin
- 1-2 kilometriä
- 2-3 kilometriä
- yli 3 kilometriä

4. Millä kulkutavalla tulit tänään kouluun?

- kävellen tai potkulaudalla
- polkupyörällä
- koulutaksilla
- linja-autolla
- vanhemman tai jonkun muun autokyydillä
- jotenkin muuten

5. Millä kulkutavalla tulit kouluun tätä päivää edeltävänä koulupäivänä?

- kävellen tai potkulaudalla
- polkupyörällä
- koulutaksilla
- linja-autolla
- vanhemman tai jonkun muun autokyydillä

6. Onko koulumatka mielestäsi turvallinen?

- kyllä
- ei

7. Käytätkö pyöräilykypärää silloin kun pyöräilet (koulumatkalla tai muuten)?

- aina
- melkein aina
- melko harvoin
- en koskaan
- en pyöräile

8. Käytätkö heijastinta syksyisin ja talvisin kun on pimeää?

- aina
- melkein aina
- melko harvoin
- en koskaan

9. Käytätkö henkilö- tai pakettiautolla matkustaessasi turvavyötä?

- aina
- melkein aina
- melko harvoin
- en koskaan

10. Käytätkö kännykkää liikenteessä liikkuessasi (puhumiseen, viestittelyyn, pelaamiseen tai musiikin kuunteluun)?

- aina
- melkein aina
- melko harvoin
- en koskaan

11. Onko kännykän käyttö aiheuttanut sinulle vaaratilanteita liikenteessä?

Esimerkiksi kaatumisen, törmäyksen tai kolarin toisen kulkijan kanssa

- kyllä
- ei

	4 lk	6 lk	8 lk	Yhteensä
Aseman koulu	40	17		57
Hakalantalou koulu	1	14		15
Hyvinkäänkylän koulu	23	28		51
Hämeenkadun koulu	54	71		125
Härkävehmaan koulu	20	12	61	93
Martin koulu			1	1
Martinkulman koulu	6	10	8	24
Paavolan koulu		10		10
Pohjoispuiston koulu			110	110
Puolimatkan koulu	24	4	22	50
Svenska skolan i Hyvinge	7			7
Tapainlinnan koulu	19	32	77	128
Uudenkylän koulu	9	1		10
Vehkojan koulu		2		2
Yhteensä	203	201	279	683
<i>Ei vastauksia ollenkaan tai (juurikaan)</i>				
Aseman koulu				
Kytäjän koulu				
Martin koulu				
Nopon koulu				
Ridasjärven koulu				
Vehkojan koulu				

AJANKOHTAISTA

Valtakunnallinen heijastinpäivä

- Heijastintiirailu
- Heijastinpuu
  - Linkit toteutettuihin kampanjoihin: haulla ”heijastinpuu” (Kuopio)

